

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

à Casu XXXVII usque ad Casum LXXV. inclus. exhibens Materiam de Restitutione, de Contractibus, de Religione & Vitiis eidem oppositis

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1752

VD18 13475452-001

Casus XL. De Radice Restitutionis ex re accepta, & in specie de possessore malæ vel dubiæ fidei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39820

mitti potest, si absque eo crimen plenè probari non poterat, aliàs enim Judex habuisset spem certam multæ, à qua impeditur per falsos testes. Similiter si religiosus iussus instruere vel qualificare aliquem pro beneficio, dicat se non habere tempus, cum tamen habeat, non tenetur ad aliquid, quia talis non habuit ullam spem qualificationis, nisi dependenter ab ejus voluntate, quæ non existit, neque ex justitia v. g. erga stipendium instrueretur, sed solum ex obedientiâ vel charitate ut suppono; si autem mendacio impediret, quo minùs ab alio instrueretur, utique teneretur pro ratâ spei.

C A S U S XL.

De Radice restitutionis ex re accepta, & in specie de possessore malæ vel dubiæ fidei.

Utelius aliqua incipit possidere dubitans. 1. An sint aliena, qua apud ipsum perierunt, vel eorum Dominus reperiri non potuit. 2. Alii possidet partim bona, partim malâ fide. 3. Retinet, consumit, aut vendit, et si probabilius judicet esse aliena. 4. Putat se possidere vel consumere rem Petri, cum tamen sit Pauli. 5. Detinet rem malâ fide. 6. Vel bonâ fide accepit à possessore mala fidei. 7. Qua res ejus expensis fuit meliorata. 8. Triticum alienum consumit in primo, secundo & tertio valore, n. 9. & sequentibus. Dubitat, an Dominus triticum in summo valore erat consumpturus. 14. Res ex incendio ereptas retinet. 15. Eodem vel alio casu perdit. 16.

C 3.

16.

16. Consumit vel destruit. 17. Plura accepit ad opus illicitum. 18. Vel ad opus debitum v. g. ut servat mutuum, ut non occidat, ut deponat odium, ut frequentet Ecclesiam. 19. Pro resolut.

1. QUÆR. I. Quis teneatur ex re accepta? R. Ex re accepta tenetur restituere, quisquis rem alienam bonâ vel malâ fide detinet, aut possidet; ille dicitur possidere bonâ fide, qui detinet rem alienam invincibiliter credens esse suam, vel saltem licitè à se detineri; ille possidet malâ fide, qui vel scit, vel culpabiliter ignorat rem esse alienam, vel saltem ab initio possessionis de hoc dubitat, & tunc etiam vocari potest possessor dubiæ fidei.

2. QUÆR. II. Quid circa possessorem dubiæ fidei? R. *Seqq.* 1. Qui incipit detinere rem, de quâ dubitat, an sit aliena, si id faciat animo eam sibi retinendi, est fur, & tenetur ex iniqua acceptione reddere rem ipsam, si existat, vel si perierit etiam sine ejus culpâ, ejus valorem & omne interesse: si detineat rem animo inquirendi eamque Domino, si comparuerit, restituendi, non peccat, sed rectè gerit negotium Domini, quod si facta diligenti inquisitione per tempus arbitrio prudentis sufficiens, certum Dominum reperire nequeat, potest rem cum eo, de cujus dominio dubitat, dividere; vel si non dubitet de aliquo in particulari, sed in genere, an res sit aliena vel non sua, pro ratâ dubii dare pauperibus, hæc enim præsumitur voluntas Domini.

2. Si possederis rem per aliquod tempus bonâ, per aliud malâ fide, teneris pro tempore bonæ fidei tantùm ex re accepta reddere ipsam rem, si adhuc existat, vel in quantum ex ea factus es detentior; pro tempore malæ fidei insuper obligaris et iniquâ acceptione, seu potiùs detentione; ita ut

si rem tunc consumpseris, vel etiam sine tuâ culpâ perierit, tenearis solvere ejus pretium & omne interessè.

4.

3. Si possessori bonæ fidei superveniat rationale dubium, tenetur quidem inquirere, si autem factâ inquisitione dubium deponi non possit, licet rem sibi retinet aut distrahit, quia hic melior est conditio possidentis, ut docent communiter omnes, etiam ii, qui alioquin volunt, in dubio tutiorem partem esse amplectendam. Ratio est, quia licet tunc ipsum rei dominium sit dubium, possessor tamen certus est se rem tenere bonâ fide, idèdque propter jus incertum alterius, possessione rei privari nec potest nec debet, idque tenet, etiamsi post inquisitionem probabilius sit, quòd res, quam huc usque bonâ fide possidet, non sit sua. *Vasq. Bonac. Arrag. q. 62. a. 1. Th. Sanch. l. 1. in Decal. C. 12. num. 9. Palao. Dian. Laym. Rosmer, Metzg. Petsh. p. 586. Lug. n. 93 La Croix lib. 3. p. 2. nu. 563. contra Bann. Ledesma. Salon. Valent. Girken &c.* qui dicunt aliquid debere pro ratione majoris probabilitatis; nam licet in pari dubio & probabilitate melior sit conditio possidentis, non tamen ubi impar causa est, uti hic. Sed Ratio nostra est, quòd titulus possessionis præponderet omnibus aliis rationibus & præsumptionibus, sitque jus certum insistendi rei ut suæ, usque dum certò probetur rem esse alienam, quod non fit per majorem probabilitatem. Si tamen possessor rem ita dubiam alteri vendat, tenetur ex justitiâ emptorem monere de illo dubio, dicendo se omninò certum non esse, quòd res sit sua, adèdque subesse periculum eversionis, quia generaliter venditor debet emptori aperire vitium mercis, ratione cujus minus valet,

C 4

&

& emptor vel non emeret, vel non tanti emeret, si sciret vitium? atque in proposito res incerta, an sit aliena vel furtiva, multò minus valet, quam res certa venditoris, ergo.

5. 4. Si res in mala fide respectu unius, non autem respectu veri Domini, v. g. putas te possidere fundum Petri, ejusque fructus consumis, cum tamen sit Pauli, cognitâ veritate teneris ex injusta acceptione fundum unâ cum fructibus & omniteresse reddere Paulo; si verò ita fuisti comparatus, ut non detinuissem fundum, nec fructus ejus consumpsisses, si scivisses, pertinere ad Paulum, probabiliter tantum teneris ex re accepta restituere fundum, & fructus existentes, aut in quantum ex iis factus es ditior, non autem si casu perierint, quia consumendo fructus, non fuisti Paulo formaliter injurius.

6. QUÆR. III. Ad quid teneatur possessor malæ fidei? R. Possessor malæ fidei tenetur restituere rem, si existat, aut si perierit vel consumpta sit, ejus estimationem, nec non omne damnum emergens & lucrum cessans, sive res perierit cum ejus culpâ vel commodo, sive non, dummodo eodem casu non fuisset peritura apud Dominum: est Regula generalis & certa, ac colligitur ex D. Thom. 2. 2. q. 62. a. 6. Ratio est: quòd possessor malæ fidei non tantum obligetur ex re accepta, sed etiam ex injusta acceptione vel detentione, per quam est causa, quòd Dominus re sua ad lucrum & commodum suum uti non possit; ergo æquum est, ut reparet lucrum cessans & omne damnum ex suo delicto alteri obveniens; sed quid, si tu quidem habeas rem bona fide, præcessor autem tuus habuerit eam mala fide? R. Si sis successor universalis seu hæres, teneris non tantum ex re

accepta, sed etiam ex injusta damnificatione, seu delicto nontuo, sed testatoris, unde teneris ad omne damnum & lucrum cessans, quantum scilicet patiuntur vires hæreditatis. Ratio est, quod hæres in jure censeatur eadem persona cum testatore, & sicut succedit in omnia ejus jura, sic & in omnia ejus debita & obligationes, quod probabiliter etiam extenditur ad hæredes mediatos. Si verò non succedas ex titulo universali seu hæreditatis, sed titulo particulari emptionis, donationis, legati, &c. teneris tantum ex re accepta, in quantum factus es ditior, quia talis successor non censeatur eadem persona cum suo antecessore. Idem dicendum est de Superiore religioso, qui bonâ fide succedit antecessori malæ fidei non ut hæres in vim testamenti, sed ut administrator vi electionis vel constitutionis. Unde

Deduces seqq. 1. Si res aliena apud furem vel malæ fidei possessorem melior facta est, v. g. equus vel bos crevit, ager melioratus est, in fundo arbores sunt plantatæ &c. restituenda est cum omni melioramento in - & extrinseco, detractis tamen expensis necessariis, quas ipse Dominus facere debuisse, nisi hæ expensæ per utum vel commodum ex re v. g. elocatione equi alieni acceptum, fuissent compensatæ, tunc enim nihil detrahi possit pro expensis, sed totus rei valor Domino restituendus erit. Melioramentum verò aliud vocatur in aliud extrinsecum; intrinsecum dicitur, quo res per intrinsecam sui mutationem fit melior, ut dum ex vitulo fit vacca, ex pullo equino fit equus, ex agro sterili fit fertilis, &c. extrinsecum est, si res in se invariata hic & nunc pluri æstimetur ab intelligentibus, ut si triticum ob raritatem modò veneat 10, cum ante venderetur 5. florenis &c.

9. 2. Valor rei tam in-quàm extrinsecus crescere potest & decrefcere, sic ex pullo equino valente 10. aureos crescit equus valens 100. & hic senescens decrefcit iterum ad 10. aureos; item triticum in Augusto v. g. valet tres, in hyeme sex, in vere iterum tres aureos; quæstio est, in quo valore rei à fure ablata, consumpta vel destructa restitui debeat, & quamvis communis regula sit, non esse attendendum ad hunc vel illum præcisè valorem, sed ad ipsum damnum, quod per injustam rei ablationem, consumptionem vel detentionem Domino illatum est, ut tamen hoc damnum æstimari possit, attendi debet ad tempus, quo iniquus detentor rem consumpsit, & tempus, quo Dominus eam fuisset consumpturus vel destructurus, nisi ablata fuisset: itaque

10. 3. Si fur modium tritici furetur & absumat in Augusto, quando valet tres aureos, & Dominus pariter tunc erat consumpturus, sufficit reddere simile triticum vel tres aureos, quia Dominus non est plùs damnificatus. Item si fur auferat & vendat pullum equinum, dum valet decem aureos, quem Dominus eodem pretio erat venditurus, satisfaceret reddendo similem pullum vel 10. aureos.

4. Si Dominus equum suum erat venditurus tempore medio, quando valebat 100. item triticum quando valebat sex aureos, vel ob defectum tritici proprii coactus fuerit emere aliud sex aureis, vel in tali valore triticum suum erat consumpturus, in pauperes erogaturus &c. teneatur fur restituere summum illum valorem intermedium, scilicet 100. pro equo & sex pro tritico, quamvis ipse pullum vendiderit pro 10. & triticum pro tribus aureis. Ratio est: quia Dominus revera sum-

summum illum valorem erat percepturus, & fur iniquâ suâ acceptione causa est, quòd non percipiat, excipe nisi fur tam maturè reddat pretium pulli v. g. 10. aureos, ut Dominus eodem pretio similem pullum (idem est de tritico) facile comparare, & in tempus summi valoris reservare possit, si enim tunc pullum non emat, vel in tale tempus non reservet; non furi, sed suæ negligentiz damnum adscribere debet.

5. Si Dominus triticum (idem est de equo) erat consumpturus tertio tempore, quando ejus valor decrevit ad tres aureos, fur autem consumpsit vel vendidit tempore primo, quando similiter valet tres, tantùm tenetur ad tres aureos, quia Dominus plus damni passus non est, utpote in eodem valore triticum consumpturus.

6. Quòd si fur consumat, vel quomodocunque distrahat triticum tempore medio, quando valet sex aureos, tenetur solvere sex, licet Dominus illud consumpturus fuisset tempore primo vel tertio, quando valebat tantùm aureos tres. *Lug. de i. 18. an. 125.* contra *Less. Laym. hic c. 4. n. 6.* Ratio est: quia sicut triticum ita & totus ejus valor tam ex-quàm intrinsecus pertinet ad Dominum, & res tunc existens eum toto suo valore ex- & intrinseco ex justitia Domino restitui debebat; ergo fur non restituendo sed eam consumendo, vendendo, donando, destruendo &c. est causa iniqua, quòd totus ille valor Domino pereat: nec refert, quòd Dominus triticum erat servaturus in tempus minoris valoris, nam damnum inferitur pro præsenti, quando triticum valet sex aureos, ergo & sex restitui debent, & si Dominus triticum servasset ad valorem trium aureorum, seipsum damnificasset, quòd ei liberum erat, nunc vero eum
invi-

II.

invitum damnificat fur tempore summi valoris,
Dices 1. Ad justitiam sufficit, si per restitu-
tionem Dominus tantum habeat in rebus suis,
quantum habuisset, si res non fuisset ablata; sed
hoc fit, si fur restituat pretium tertii temporis
vel triticum simile, quando Dominus illud erat
consumpturus, ergo. 2. Summus ille valor inter-
medius vel non spectat ad Dominum rei, cum sit
rei extrinsecus, vel si spectet, est Domino inuti-
lis & nullius pretii, quia nunquam erat à Domino
percipiendus, & quod fur vendat tempore sum-
mi pretii, spectat ad industriam, & fortunam
furis, sicut si triticum vehat ad locum,
ad quem Dominus non erat vecturus, ibi-
que summo vendat pretio. 3. Si triticum
tempore illo medio periisset incendio, vel alio
casu absque culpa furis, satisfaciet furdando
tres aureos vel simile triticum, quia tunc Domi-
nus servatur indemnis, ergo à pari si consuma-
tur. 4. Fur non tenetur ad omnem valorem &
lucrum, quod Dominus ex re sua percipere pote-
rat, sed quod revera erat percepturus, atqui
summum valorem nunquam erat percepturus,
ergo. Ecce sententiam verè probabilem. *Ad*
1. *Negando assumptum*: æqualitas justitiæ requi-
rit, ut Dominus tantum habeat, quantum habuil-
set, si res sua non fuisset iniquè ablata, neque in-
iquè consumpta vel vendita; si autem fur tempore
summi valoris triticum vel ejus pretium, uti de-
bebat, restituisset, Dominus fuisset ad tres au-
reos ditior, fuissetque in ejus potestate, tunc cum
lucro vendere, aut usque ad diminutum pretium
retinere. *Ad* 2. quamvis ille valor sit Physicè
tritico extrinsecus, est tamen moraliter intrinse-
cus, quia facit triticum æstimabilius, neque pro-

venit ab industria furis, sed à communi hominum
æstimatione, & vehens, vendensque cariùs tri-
ticum in remotiore urbe, totum valorem Do-
mino restituere debet deductis expensis, ut di-
cam Cas. seq. quòd autem Dominus non utatur
illo medio valore, per accidens est, neque prop-
terea censetur nullius pretii, sicut si non utar meo
equo, adhuc retinet suum pretium, &, si eun-
dem occidas, debes tantum restituere, quantum
valuit tempore occisionis? ergo à pari consumens
vel distrahens meum triticum, debet restituere
totum valorem, quem habuit tempore consump-
tionis, etsi ego illo valore non essem usus. *Ad*
3. N. Assumpt.; nam fur est causa, quòd tri-
ticum in tanto valore apud ipsum pereat; si enim
tunc restituisset, uti debebat, incendio non pe-
riisset. *Ad 4.* fur quidem non tenetur ad om-
nem valorem, quem triticum habere poterat,
sed ad eum, quem actu habebat, quando illud
consumebat, totus enim valor ille erat Domini.

7. Si fur triticum tempore summi valoris non ¹²¹
consumat vel distrahat, sed reservat usque dum
valor ejus ad tres aureos peccescat, si Dominus
etiam eò usque erat servaturus, satisfaciet reddendo
triticum, si existat, vel tres aureos, quia ille
valor eodem modo decrevisset apud Dominum, ut
supponitur.

8. Si Dominus triticum suum erat distracturus ^{13.}
primo tempore, quando valebat tres aureos, &
fur illud servet ad tertium tempus, quando itidem
valet tres aureos, & tunc consumat vel distrahat,
juxta *Sporer. t. 4. c. 2. nu. 156.* sufficit reddere tres,
& ita sentire dicit omnes, sed minùs rectè; ita-
que attendi debet, an Dominus, si fur triticum
tempore summi valoris, uti debebat, restituisset,

in

in summo illo valore 6. aureorum erat contumpturus aut distracturus, vel econtra servaturus, usque dum decresceret ad tres aureos; si primum, tenebitur fur restituere summum valorem, id est, sex aureos, quia Dominus illum valorem erat percepturus, & fur injustè triticum tunc detinendo est causa, quòd Dominus summum valorem non percipiat: si secundum, satis est restituere valorem tertii temporis, vel simile triticum, quia ille valor eodem modo decrevisset apud Dominum; ex his facilè resolves, ad quid teneatur, qui pullum equinum furatus est, eumque referat, usque dum præ senectute moriatur, nam si apud Dominum eodem modo erat servandus & moriturus, nihil obligatur dare pro equo; sed satis erit recompensare omne lucrum cessans & damnum emergens; ut si defectu equi non potuit agros suos colere, aut debuit aliis culturam solvere, vel novum equum sibi emere &c.

9. In dubio, an Dominus rem suam erat
 14. in summo vel minore valore distracturus, restitutio facienda est pro ratà dubii, arbitrio prudentis non enim pro damno incerto tantum restitui debet, quantum pro certo, neque Domino dicenti se rem fuisse venditurum summo pretio, necessariò credendum est, nisi accedant alia indicia, ut si de re vendenda jam egisset. *Molin. Laym. Lug. L. cit.*

15. 10. Qui res metu incendii ejectas subducit, tenetur eas restituere Domino, quia non habentur pro derelictis, sed animo salvandi ejiciuntur; idem est de eo, qui res alienas incendio, inundatione vel devastatione hostium certò perituras eripit, quia manent sub priori dominio. *Si dicas, consumens vel destruens rem in tali periculo ad nihil*

nihil tenetur, quia res statim peritura nullius est pretii, ergo & eripiens. *R.* Consumens vel destruens rem à periculo jam liberatam & ereptam, ad nihil tenetur *N.* destruens nondum ereptam nec eripiendam *C.*

11. Possessor malæ fidei etiam tenetur de casu 16. fortuito, nisi res eodem casu & periculo v. g. serpente eodem incendio, eadem incurfione hostium, eodem naufragio erat peritura apud Dominum; tunc enim non tenetur nisi ad damnum, quod Dominus fortè passus est ex carentiâ rei usque ad ejus interitum. *Ratio est*: quia tunc iniæqua rei ablatio non est causa, quòd res pereat, quia similiter erat peritura apud Dominum, si doctum sit, en res similiter apud Dominum peritura fuisset, restitutio saltem facienda est pro ratâ docti & probabilitatis; quòd si res quidem erat peritura, sed alio casu & per alterius injustitiam, ut si tu non surripuisses, occidisses &c. surripuisset vel occidisset alius, tunc qui alium prævenit in damno inferendo, etiam prævenit in obligatione restituendi.

12. Si rem ante incendium, inundationem, 17. vel naufragium ablatam absumpsisti, vendidisti, destruxisti, teneris restituere illum tantum valorem, quem tunc ob imminens periculum habebat, quia tantum damni & non amplius illatum est; si verò periculum publicè ignorabatur, tunc sicut communis rei valor non minuitur, sic & secundum illum valorem restitui debet ab eo, qui eam injustè destruxit, consumpsit, vel vendidit: si verò periculum sit publicum, & res salvari non possit, ut in communi incendio vel naufragio, rem alienam consumens vel destruens ad parum vel nihil tenetur, quia res certò & statim peritura
exi-

exigui vel nullius est pretii : idem est, si occidat hominem vel equum laborantem morbo occulto ex quo certò erat moriturus, non teneris, nisi quantum interfuit citiùs fuisse interemptum.

18. QUÆR. IV. An sit obligatio restituendi id quod quis accepit pro opere illicito vel aliàs debito?

R. I. Si accepisti aliquid pro opere turpi, v. g. ut occidas, diffames, vel inebries proximum, ut feras iniquam sententiam &c. opere illicito nondum præstito teneris acceptum restituere, quia opus sine peccato impleri non potest : postquam opus illicitum jam præstitum est, v. g. homicidium jam patratum, sententia iniqua lata, prostitutio corporis à meretrice obtenta; acceptum retineri, vel promissum justè exigi potest, quia dans sponte à se abdicavit dominium rei datæ, vel se ad dandum obligavit sub conditione operis turpis, quod jam positum est. Nec obstant leges civiles ejusmodi contractus meritò improbant, quia solùm obligant ad restitutionem post sententiam; excipe ea, quæ accepta sunt simoniacè, hæc enim semper restitui debent, etiam ante sententiam, quia jura planè irritant donationes simoniacas : ita cum communi *Tamb. l. 7. à f. 190.* ubi addit mulierem non tantùm honestam, ut vult *Lug. d. 18. n. 47.* sed & meretricem posse taxare usum sui corporis pro libitu, quia res, quæ pretio statuto vel vulgari carent, tanti possunt vendi, quanti eas æstimat, qui vendit, quod est valde probabile. Si quid detur non pro ipso opere turpi, sed intentione animandi vel sollicitandi ad opus turpe, fornicationem v. g. illud licitè acceptari non potest, & acceptatum in continenti reddi debet, non quòd accipiens vel retinens peccet

contra justitiam, cum alter sponte donet, sed quia fovet alterius peccatum, & retinendo donum dat spem explendi operis turpis, etiam si accipiens in illud non consentiat, ut dixi Cas. 20. n. 9. in dubio autem, an donatio fiat in ordine ad conciliandum amorem vel amicitiam honestam vel inhonestam, saltem ex causa acceptari & retineri potest, in dubio enim nemo praesumitur malus.

R. II. Non potest exigi vel retineri, quod 19. promissum, vel datum est pro re ex justitia debita, ut si Judex accepit aliquid pro ferenda sententia justa, vel ut non occidat innocentem, ut solvat mutuum &c. restituere debet, quod sic accepit; *Ratio est*: quia dans aliquid pro re ex justitia debitâ, æquivalenter emeret rem suam: quod si res ex justitia sit debita non tibi, sed alteri v. g. Cajo est debita ommissio suæ occisionis, dubitatur an Titius volens occidere Cajum possit aliquid à te recipere & retinere ea conditione, ut Cajum non occidat? affirmat *Sotus & Bannes*, nam quamvis Cajo habeat jus ad omissionem suæ occisionis, tu tamen non habes jus, & illa ommissio est Titio libera, ergo Titius eam tibi vendere potest; nihilominus tenendum est oppositum, quia res aliena vendi non potest, sed ommissio occisionis Caji non est Titii, sed Caji, cui ex justitia debetur, ergo.

Dixi: pro re debitâ ex justitia: nam si res debita sit ex aliâ virtute, per se loquendo, retineri potest, quod pro eâ accipitur, ut si detur pecunia, ut deponas odium, ut frequentes Ecclesiam, relinquantur turpia consortia &c. neque hic est simonia, quia non datur ut pretium pro re spirituali, sed ut alliciaris ad actum honestum, vel deserenda peccata &c. per accidens tamen obligatio esse

D

po-

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom II.

potest etiam restituendi, quod acceptum est pro re ex alia virtute v. g. ex religione debitâ, v. g. votivisti certæ Ecclesiæ dare 100. aureos; ut votum exsolvas, Ecclesia tibi dat vel remittit decem, non satisfacis voto, nisi reddas 10. aliâ enim non dâres 100. sed 90. & ex toto votum non impletes.

C A S U S X L I .

De Possessore bonæ fidei & restitutione fructuum.

Wilhelmus Theologus interrogatur, ad quid teneatur possessor bonæ fidei, an satisfaciat restituendo pretium rei existentis. 1. Quid si rem alienam consumpsit, vel in remunerationem aliquid accepit. 2. Quid si rem alienam misit sui. 3. Vel in proprio & alieno agro aliena frumenta seminavit. 4. Quid si fur pecunias furtivas suis mixtas tibi donet. 5. Si rem alienam vendas, an Domino comparenti tenearis dare acceptum pretium. 6. 7. Quid si pretium sit furtivum. 8. Quid si utens veste & vino alieno pepercit suo pretiosiori. 9. Ad quales fructus teneatur possessor bonæ vel malæ fidei, & quas expensas valeat deducere. 10. & seqq. An vendens rem alienam fiat Dominus pretii. 16. Quid si res emptori pereat, an venditor resciscens fuisse rem alienam, teneatur ei reddere pretium. 17. Quid si elocasti equum alienum, quem Dominus non erat elocaturus, vele contra: quid si idcirco carius elocasti, quia eum fecisti exerceri in palæstra. 18. An teneatur ad fructus quos percipere neglexit, & Dominus vel non erat, vel erat illicitè percepturus. 19. Quid si ideo plures fructus percepit, quia

agrum